

Zápis z participace k soutěži
Revitalizace území Ponava

OBSAH

ÚVOD	3
SETKÁNÍ S VEŘEJNOSTÍ	5
Informační stánek KAM	6
Participační procházka lokalitou	10

Úvod

Revitalizace území Ponava – participativní proces

16. 9.–20. 10. 2024

Město Brno připravuje revitalizaci oblasti Ponava, která zahrnuje území bývalého sportovního areálu Za Lužánkami. Místu dříve pravidelně zaplňovanému davou fanoušků chce vdechnout nový život a vytvořit zde atraktivní část města. Bližící se demolice stávajícího fotbalového stadionu, který je kvůli rozsáhlým stavebním a statickým vadám nevyužitelný, otevírá příležitost pro nový přístup.

Aktuálním cílem je zpracování územní studie s jasnou vizí proměny Ponavy v moderní a ekologicky udržitelnou novou čtvrť, a to s důrazem na potřeby člověka zvyklého využívat předností města. Poloha lokality v blízkosti centra, její výborná dostupnost a také sousedství s oblíbeným parkem Lužánky ji činí ideálním prostorem pro budoucí rozvoj.

Každá změna vzbuzuje emoce, o to víc, když se jedná o místo, které mají lidé spojené především s určitým způsobem využití. Proto byl pro výběr zpracovatele územní studie zvolen soutěžní dialog organizovaný Kanceláří architekta města Brna (KAM), který umožňuje zapojení všech důležitých aktérů v území a využití zkušeností a názorů několika týmů složených z urbanistů, krajinářů a dalších specialistů. Společným dialogem mezi městem, odborníky a účastníky soutěžního dialogu lze najít nejlepší řešení pro znovuoživení této části města. Otázek k řešení je mnoho: Kterými způsoby lze lokalitu v budoucnu využívat? Co by měla přinášet? Jak vytvořit atraktivní veřejná prostranství s nabídkou služeb a sportovních i rekreačních možností, a přitom zachovat její charakter? Jak využít kapacitu a dosáhnout co nejvyšší kvality možné výstavby?

Takto rozsáhlý projekt nabízí příležitost také pro obyvatele a obyvateleky města Brna. Názory, které KAM získal na setkání s veřejností i prostřednictvím ankety, přiloží jako podklad pro architektky a urbanisty, kteří se budou účastnit soutěžního dialogu.

Rozsah zapojení:

ON-LINE ANKETA

16. 9.–20. 10. 2024

Vyhodnocení je zpracováno v samostatném dokumentu.

INFORMAČNÍ STÁNEK

8. 10. 2024, 14–18 h

park Lužánky

PROCHÁZKA LOKALITOU S ODBORNÍKY A PŘEDSTAVITELI MĚSTA A MČ KRÁLOVO POLE

8. 10. 2024, 16–18 h

www.kambrno.cz/ponava

Setkání s veřejností

Informační stánek KAM

Setkání s veřejností se konalo dne 8. 10. 2024. Od 14 hodin měli zájemci a zájemkyně možnost navštívit informační stánek KAM, který byl umístěn v brněnském parku Lužánky, jež sousedí se zájmovou lokalitou. Stánek byl umístěn poblíž rohu ulic Pionýrská a Drobného. Zástupci KAM (Šárka Reichmannová, Monika Martišková, Eva Havelková) se spolu s účastníky participace zaměřovali na:

Hlavní témata:

- 1) HODNOTY
- 2) KLADY A ZÁPORY — současnost
- 3) POTENCIÁL — budoucnost

1) HODNOTY

Co pro mě znamená lokalita Ponava?

2) KLADY A ZÁPORY — současnost

Co na tomto místě mám rád, ráda? Proč tam trávím/netrávím volný čas?

Co se mi na v lokalitě nelíbí?

3) POTENCIÁL — budoucnost

Jak si představujete, že by ideálně mohla tato lokalita fungovat?

4) PRÁCE S MAPOU — zaznamenání kladů/záporů/hodnot a potenciálu přímo do mapy

Obecné otázky: Kde se cítíte dobře? Kde sportujete? Kde se necítíte bezpečně?

Specifické dotazy: Kde vnímáte problémy? A jaké? Kam se nedostanete pomocí MHD? Které služby/sportoviště/funkce zde podle Vás zde chybí?

Celkově cca 40 občanů a občerek na informačním stánku získalo informaci o připravované soutěži. Aktivně se do procesu zapojilo 25 osob a více než 100 kolemjdoucím byl předán letáček s informacemi o on-line anketě včetně QR kódu.

Obecně převládal pozitivní přístup a občané a občanky se aktivně zajímali o budoucí vývoj. Přibližně dvě třetiny z těchto účastníků a účastnic by preferovaly více zeleně, sportovní i dětská hřiště, prostor pro pobyt a odpočinek s propojením na Planýrku. Dle některých by cestní síť neměla být zrealizována stejným způsobem jako v Lužánkách — červenou mlatovou cestu označují jako nevyhovující především z důvodu znečištění sebe či svých psů. Několik občanů a občanek vyjádřilo názor, že kapacita parku Lužánky již není dostačující. Dále účastníci a účastnice zmiňovali, že by v lokalitě Ponava měla zůstat sportoviště a vzniknout další nová, která by byla přístupná široké veřejnosti a nebyla určena pouze pro profesionální sportovce a jejich tréninky.

Objevoval se také názor, že by bylo vhodné / nevhodné / nevhodné by umístění startovacích bytů pro mladé rodiny. Dalším požadavkem bylo vybudování kultivovaných parkovišť. Toto bylo zmiňováno především od mimobrněnských občanů a občanek. Panovala také obava, aby tato lokalita nebyla příliš „zalidněna“.

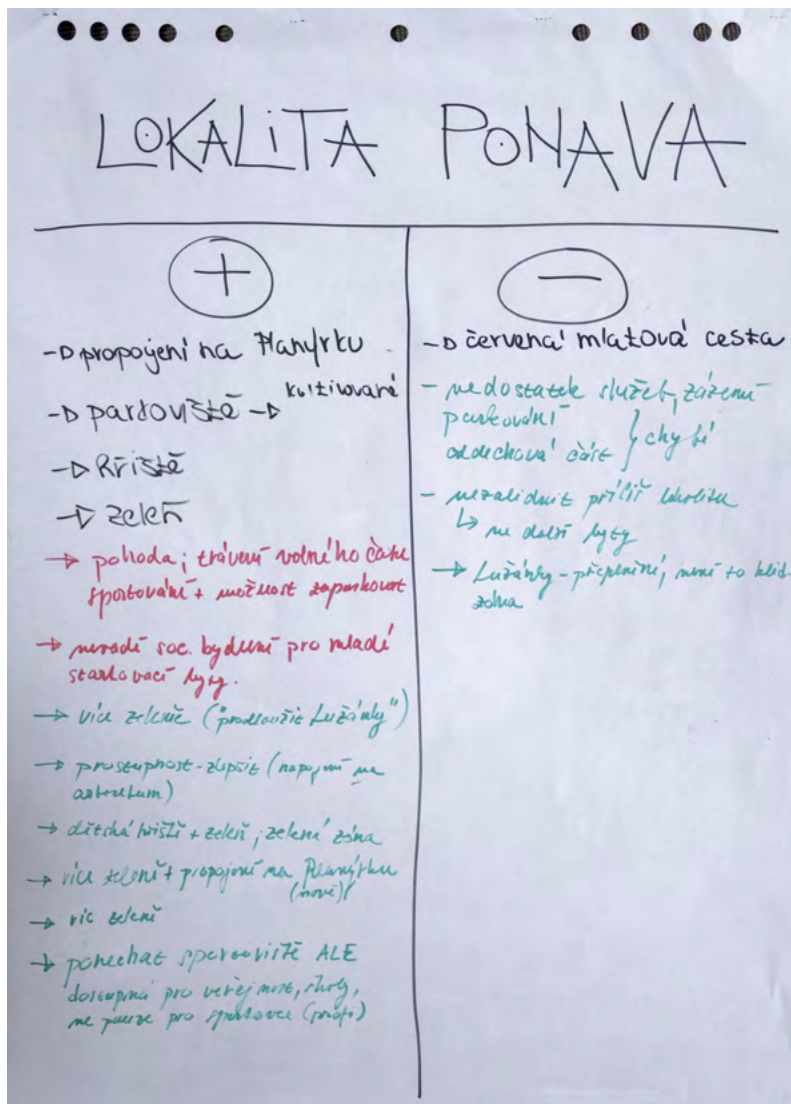
Několik starších lidí vyjadřovalo názory spíše skeptické — k proměně lokality nikdy nedojde anebo je vše již předem dáno.

Na místě anketu vyplnili 3 respondenti a respondentky.

Ve spolupráci se zástupci KAM zaznamenalo několik občanů a občanek své návrhy na zlepšení přímo do mapy řešeného území. Jednalo se o:

- plochu pro bydlení umístit až do území pod Arboretem, aby nebyly byty v blízkosti komunikací,
- nově vznikající zástavba by se neměla podobat domům u ulic Sportovní × Střední,
- požadavek na více zeleně — především v části lokality, která je v blízkosti parku Lužánky (Sportovní × Drobného),
- místo fotbalového stadionu vybudovat veřejně přístupná sportoviště a místa pro trávení volného času,
- u ulice Sportovní zbudovat cyklostezku, která bude napojena na ostatní síť.

Participační procházka lokalitou

V 16 hodin se u informačního stánku KAM shromáždili zájemci o procházku lokalitou (cca 50 osob) a představitelé města, městské části Brno-Královo Pole, zástupci KAM a odbornice na historii území Ponava:

Ing. arch. Petr Bořecký — radní pro územní plánování města Brna

Ing. Aleš Kvičala — místostarosta MČ Brno-Královo Pole

Ing. arch. Jan Tesárek — ředitel KAM

Ing. arch. Tomáš Pavlíček — KAM, oddělení Veřejný prostor

Mgr. Šárka Svobodová, Ph.D. — historička architektury

Po úvodních slovech a informacích týkajících se historie a hodnoty území, soutěžního dialogu, řešeného a dotčeného území, harmonogramu soutěže, způsobu využití podnětů z ankety a participace od představitelů KAM, města a MČ byl prostor na dotazy, názory a podněty občanů a občanek.

Zazněly dotazy týkající se umístění velodromu v Komárově, výškové zástavby nad Arboretem a výškové úrovně v lokalitě Ponava. Další skupina otázek byla zaměřena na návrh nového ÚP a logickou/časovou souvislost se soutěžním dialogem. Položen byl dotaz, proč je anketa ukončena později, než je vyhlášen soutěžní dialog? Co když lidé vyjádří názor, že tam žádný rozvoj nechtějí? Jedna z účastnic se zároveň vyslovila, že by byla ráda, pokud se většina respondentů ankety vyjádří pro zeleň, aby to soutěž brala v potaz.

Diskutovalo se také o parku Lužánky, který je podle názorů občanů a občanek v tuto chvíli už na hranici své kapacity. Další z účastníků se vyjádřil, že je dle něj fikce, že pokud v okolí vznikne další nová zástavba, budou to Lužánky dále kapacitně zvládat. Tento občan také podotknul, že dle původních plánů má být lokalita Za Lužánkami pokračováním brněnského „Central parku“.

Skupina otázek a podnětů směřovala ke sportování v této lokalitě — je možné zachovat atletický charakter menšího hřiště (na východ od stadionu Za Lužánkami)? Bylo by možné umístit zde tartanový ovál nejen pro profesionály? Je možné zachovat tento prostor pouze pro sport? Akce se zúčastnili zástupci Okresního sdružení hasičů Brno — město, kteří pořádají také cvičení a kroužky pro děti a mládež. Dlouhodobě řeší chybějící výcvikové hřiště pro dobrovolné hasiče a děti a mládež. Objevil se také názor, že by se účastníci soutěžního dialogu měli zaměřit na historickou návaznost na fotbalový stadion a další hodnoty v území, a také řešení přístupových cest a komunikací v lokalitě — především silnice před plaveckým stadionem a hotelem Cosmopolitan Bobycentrum, která je vnímána jako jedna z nejvíce nevzhledných a nefungujících částí tohoto území. Nevyhovující pro pěší je rovněž ulice Sportovní.

Účastníci a účastnice participační procházky vyjadřovali také své postoje k problematice bydlení. Stanoviska k tomuto tématu byla různá — od podpory bydlení a potřeby různých typů bydlení v lokalitě (např. družstevní), až po nesouhlas, aby v tomto území došlo k jakémoliv bytové zástavbě.

Na jednotlivé dotazy a podněty občanů a občanek bylo průběžně ze strany zástupců KAM, radního pro územní plánování a místostarosty MČ Brno-Královo Pole odpovídáno. Účastníci a účastnice byli informováni, že veškeré jejich podněty a názory jsou zaznamenávány prostřednictvím zapisovatelů KAM (Anita Topínka, Ondřej Puczok) a budou součástí zápisu z participativního procesu, který bude předán účastníkům a účastnicím soutěžního dialogu.

Po úvodní diskuzi byly dotazy pokládány i během prohlídky lokality. Prohlídku zahájila historička architektury Šárka Svobodová, která se územím Ponava dlouhodobě zabývá a je také spoluautorkou publikace „Na prahu zítřka“, která se věnuje poválečné architektuře v Brně. Konkrétně se jedná o kapitolu o urbanistickém a architektonickém vývoji sportoviště za Lužánkami.

Úvod byl zaměřen na historii území (historický název Smetlisko, bývalý rybník zavážený sutinami, jezdecká škola, cvičiště psů, nouzová kolonie, spartakiády ve 20. letech 20. století). Sportovní funkce se zde objevuje již dlouho. Starosta Brna Rudolf Spazier v 1. polovině 20. století o tomto území uvažoval jako o pokračování parku Lužánky a tento zelený pás by tak propojoval centrum města se soběšickými lesy.

Následoval přesun do lokality s jednotlivými zastávkami:

- místo bývalého hokejového stadionu,
- brána borců na bývalém fotbalovém stadionu,
- neplánované zastavení na atletickém Hřišti Ponava (nabídka od provozovatele navštívit i toto místo),
- hotel Cosmopolitan Boby centrum.

Od průvodkyně Šárky Svobodové zazněly informace týkající se rozvoje tohoto území v 90. letech, kdy místo získalo sportovně-komerčně-zábavní náplň, jež souvisela s výstavbou Bobycentra (majitel Lubomír Hrstka, architekti Josef Pálka a Jiří Horák). Velké vize však vzhledem k neschopnosti provozovat takto veliký komplex vedly k devalvaci (v lokalitě byla např. umístěna první automyčka v ČR). V blízkosti hotelu jsou hodnotnými například alej jerlínů (Zdeněk Sendler), kovová fontána (Zdeněk Makovský), červené lavičky Brno. Procházka byla zakončena v nejvyšším patře hotelu, v baru Sky Lounge.

Na závěr byli všichni zapojení informováni, že veškeré podněty a názory byly zaznamenávány a budou součástí zápisu z participace, který bude předán účastníkům a účastnicím soutěžního dialogu, jehož vyhlášení proběhlo 18. 10. 2024.

